

మూల్యం

పూడిపెద్ది సత్యలక్ష్మి

చెప్పిందిట- అందుకని అక్క భయపడుతోంది-
 'ఈద్దిలో నేనుంటే కాస్త ధైర్యంగా ఉంటుందని-'
 కళ్ళు నీళ్ళు పెట్టుకుంటూ అంది సుధ.

"సరే- పురుడింకోవారం పది రోజుల్లో
 అవుతుందన్నావ్ కదా! నువ్వయిన నాకు శలవు
 లేదు- నేను వెళ్ళిపోయి నా తంటాలు నేను
 పడతాను"- అన్నాను.

మర్నాటి సాయంకాలం రామారావు
 మాష్టారింటికి త్రోగ్రాం పెట్టింది-సుధ.

ఆ రామారావు మాష్టారనబడే అయిన మమ్మల్ని
 పెళ్ళయ్యాక చూడలేదుట.

రామారావు మాష్టారంటే సుధకి చాలా ఇష్టం-
 సుధ చెప్పే కబుర్లలో పాతిక శాతం అయిన గురించే
 ఉండాలి సుధ ఆభిమానం ఇంతలా సంపాదించిన
 ఆ మాష్టార్ని చూడాలని నాకూ ఉండేది.

సరే అని- కప్పకున్నాను.

మర్నాటి సాయంకాలం ఊరి చివర ఉన్న
 రామారావు మాష్టారింటికి చేరుకున్నాం

రామారావు మాష్టారంటే -పంచ-లాల్ని-
 పిలక- పొతుండబ్బా- పై మిడ కంఠవా
 కళ్ళద్దాలు- ఇవన్నీ ఉంటాయనుకున్న నాకు
 ఆశాభంగమే కల్గింది అయిన నాకంటే రెండు
 మూడెళ్ళు పెద్ద ఉంటాడెమో- చక్కని క్రాఫ్టు,
 పెంటూ పర్టీలో హుందాగా, అందంగా చాలా
 నీటుగా ఉన్నాడు- మేం వెళ్ళి సరిక ఆయనతో
 పాటుగా మరో ముగ్గురు మాష్టర్లున్నారు
 సుమారు ఒకే వయసు వాళ్ళు. ఎవరికి పెళ్ళి
 కాకపోవటం- మరో విశేషం వెళ్ళగానే మాయిద్దర్ని
 చూసిన మాష్టారు 'హాల్లో సుధప్పలూ- ఏంటి
 గుర్తున్నాడన్న మాట ఈ దొర్నాగ్గుడు"- అంటూ
 పలకరించాడు ఆయన మాటల్లో- కొంత చలాకి,
 కొంత నిమ్మారం ధ్వనించాయి

సుధ నన్ను మాష్టారికి పరిచయం చెసింది-
 తక్కిన మాష్టర్లు కూడా పరిచయం
 అయ్యారు-కాఫులు తెప్పించాడాయన.

చాలా సెళ్ళ- ఎవెవో విషయాలు
 మాట్లాడుకున్నాం అంతవరకూ నా ప్రక్కన
 కూర్చున్న సుధ- నా దగ్గర్నుండి లేచి వెళ్ళి- ఆయన
 ప్రక్కన భాళీగా ఉన్న కుర్చిని - ఆయనకి మరింత
 చగ్గరగా లాక్కుని- ఆయన భుజాల మీద చేతులు
 వేసి -కబుర్లు చెప్పటం ప్రారంభించింది-

సుధ కాస్త అయినంటిలో వుట్టి- అంతకంటే
 పెద్ద నాగరికత గల్గిన సమాజంలో పెరిగింది. కానీ
 ఎంతయినా- తెలుగు సాంప్రదాయంలో వుట్టిన
 మగాడ్ని- అది నేనెంత మాత్రం సహించ లేక
 పోయాను అయినా అంత మందిలో సుధ
 నేమన గలను. భాళీ అయిన నా ప్రక్క కుర్చి నన్ను
 వెక్కిరించింది. నా గుండెలు బరువెక్కి పోయాయి.

సుధకి అందంతో చనువుగా ఉండటం అలవాటే-
 కానీ- ఈ చనువు మాత్రం నేను సహించ లేక
 పోతున్నాను. గుండెలలో అగ్ని పర్వతాలు
 బ్రద్రలొతున్నట్లు ఫలవుతూ కూర్చుని -

సరిగ్గా మాపెళ్ళయి మూడెళ్లయింది ఈ
 మూడు నెలల్లో మేమిద్దరం ఒకరినొకరు పదిలి
 ఉండలేని స్థితికి వచ్చాం. కొత్త ఊరు కొత్త
 వాతావరణం బాగా అలవాటయిపోయాయి మా
 శ్రమితికి ఇటు మాతల్ని చంద్రులకి అటు మా
 శ్రమితికి తల్లి చంద్రులకి చాలా దూరంలో
 ఉన్నప్పటికీ ఎవరికి ఉత్తరాలు వ్రాయడాన్ని కూడా
 తీరిక లేనంతగా ఉండేవాళ్ళం ఆఫీసు పూర్తయిన
 వెంటనే ఇంటికి చేరుకుని తలుపులు
 బిడాయించుకుని- ఇంట్లో కూర్చుని కబుర్లు
 చెప్పుకుంటూ- నవ్వుతూ, త్రుళ్ళుతూ, కాళం
 గడిపేస్తున్నాం- నిన్ను చేసుకోవటం నా అదృష్టం
 అంటే- నువ్వై దొరకటం నా అదృష్టం అంటూ
 ఒకరినొకరు తెగ అభినందించుకుంటూ ఉండేవాళ్ళం
 మా కాసినీలో అంతా వెటకారం కూడా చేస్తూ
 ఉండేవారు 'ఎంత కొత్తగా పెళ్ళయిన
 చంపతులైనా- మరి ఇంతలా- బైట క్షేణి రాకుండా
 రోజులు గడిపేస్తున్నామని'.

మా ఆఫీసులో సరేసరి -"ఎమోయ్ మోహన్ రావ్ -
 నిన్న భూకంపం వచ్చింది తెల్సా" అని అడిగి -
 అవున్నే నీకెందుకు తెలుస్తుంది - కొత్తగా
 పెళ్ళయింది కదూ! అంటూ అటపటిస్తూ
 ఉండేవారు

ఇంత చక్కగా రోజులు గడిచిపోతున్న క్షణంలో -
 మాకో దిలిగ్రాం వచ్చింది "స్టార్ట్ ఇమ్మోడియట్స్"
 అంటూ మా మాచగారి దగ్గర్నుండి.

సంగతేంటో తెలియని మేం తెగ గాబరా పడుతూ
 -గబగబా సామాన్లు సర్దుకుని -ఆఫీసుకి శలవు
 పెట్టుకుని మా ఆత్మవారి ఊరైన బరంపురం
 చేరుకున్నాం

రైల్వే స్టేషన్ నుండి ఇంటి కెళ్ళేంత వరకూ టిస్సన్
 భరించలేకపోయినా మేం ఇంటి కెళ్ళేసరికి - మా
 మరదలు నవ్వుతూ రిసీవ్ చేసుకోటం - చూసి -
 హమ్మయ్య అంటూ తేలిక పడ్డాం - జరక్కుడనిదేది
 జరగనందుకు.

'ఏమే జాకి (ఇది మా మరదలికి ముద్దుగా నేను
 పెట్టుకున్న పేరు) దిలిగ్రాం ఇచ్చి పలిపించారు -

కొంపలంటుకున్నట్లు, ఎంచుకెంటి' - అన్నాను
 పలకరిస్తూ.

'గుమ్మంలో అడుగు పెడుతూనే ఎంటా తొందర
 - అయినా కొంపలంటుకుంటే సైర్ సర్వీసుకు
 కబురు పెడతాం గానీ - నిన్నెందుకు పిలుస్తాం' -
 అంది.

ఇంట్లో కెళ్ళగానే- మా శ్రమితి కూడా అదే ప్రశ్న
 వేసింది- మా అత్తగారి

అమ్మే ఏంలేదమ్మా? అక్కకి నెలలు నిండాయి
 ఇంక పురుడొచ్చే డ్రైమెనని డాక్టర్ చెప్పాడు ఈ
 లోపున పాపం నిన్ను చూడాలనుందంది- ఇంక ఆ
 కొరికలా ఉండిపోతే పురుడు రాదేమోనని బెంగపడి-
 మి నాన్నగారు దిలిగ్రాం ఇచ్చారు "

'అక్కైదీ" అంది ఆత్మతగా మా అవిడ ఈ లోపున
 పెరట్లోంచి మొఖం కదుక్కుని, తుడుచుకుంటూ-
 వరంతాలో వెల్లిల్లి చూస్తూనే

"-సుధా, బాగున్నావా" అంటూ చగ్గరకొచ్చి
 వాటిసుకుంది-వాళ్ళ అక్క.

"ఏంటక్కా? మూడెళ్ళకే నా కోసం మొహం
 వాచిపోయావా" దూరాభారం నుండి క్రమపడి
 రావడాన్ని మాతాతలు దిగ్భిచ్చారు- దిలిగ్రాం
 చూసే- ఎంతగాబరా పడిపోయామో--తెల్సా?"

'తెలుసమ్మా' అలా ఇస్తానే గాని మిరు రారని
 తెల్సి- అలా ఇచ్చాను. ఏమోయ్ అల్లుడు
 కులాసానా, ఎవటప్పా, చెల్లి తల్లి సూతుర్నూ
 పలకరింపు లేనా- అల్లుడ్ని మాచగారి క్యా
 చూస్తారా"- అంటూ ప్రవేశించారు మా
 మామగారు

ఆరాతి నాశ్రమితి మాకు కేటాయించిన గదిలోకి
 ప్రవేశించి అందించిన శుభవార్త ఏమిటంటే- వాళ్ళ
 అక్క పురుడ యెంత వరకూ తను అక్కచుండక
 తప్పదని.

నా గుండెల్లో రాయి పడింది. "ఇదేం ఖర్చరా
 భగవంతుడా! పురుడొసుకునేది మి అక్కయితే-
 నువ్వెందుకోమే ఇక్కడా- అయినా నన్నదిలి
 ఉండడాన్ని నీమననాపుతోంది? అడిగాను.

"నా కుండాలని లేదండీ- కానీ అక్కకిది
 తొలికాస్తు.-దెలివరి కొంచెం కష్టం అని డాక్టర్

అన్యమనస్కంగానే మాట్లాడుతున్నాను
 రెండు- మూడు- ఐదు- పది- నిమిషాలు గడచి
 పోతున్నాయి- చూసిన వాళ్ళు వారిద్దరూ బాగా
 భర్తల్లా కనిపిస్తారు

నా చేతగాని తనాన్ని చూడలేక- సుధ
 ప్రవర్తనని చూడలేక- తక్కిన ముగ్గురు
 మాష్టార్లు బయటకే వెళ్ళి గేటుచిక్కర మాట్లాడు
 కుంటున్నారు సుధ ఏదో బొక్ కట్టవేసింది. నాకు
 విన్నపం లేదా బొక్- కాన వాళ్ళిద్దరూ పక,పక,
 విరగబడి నవ్వుకుంటున్నారు

పంటికి గాయాలు చేసె-
 కారంరాసినట్లనిపించింది నాకు- ఇంక అక్కడుండ
 లేక పోయాను విస, విసాబయట కొచ్చి- నేను
 కూడా తక్కిన మాష్టర్లతో పాటు ఒఫి గేటు చిక్కర
 నిలబడ్డాను- నేను నిద్రమించటం వాళ్ళిద్దరూ-
 గమనించలేదు.

బయట వర్షం-హారుమని కురుస్తోంది.
 నా మనసు బొరుమని ఎచుస్తోంది ఏం

చెయ్యటాన్ని పాలుపోలేదు
 "సుధా ఇంటి కెళ్ళి పోదాం- రిక్ష్టా వలుస్తా-
 అంటూ ఇవాబు కోసం కూడా ఎదురు
 చూడకుండా-వర్షంలో బయటకే వచ్చాను
 "కాసేపాగండి- వర్షం తగ్గాక వెళ్ళురు గాని-
 బయట నాతో పాటు నిల్చున్న మాష్టర్లలో
 ఒకాయన అన్నాడు

లేదండి- ఈ వర్షం ఎప్పటికీ తగ్గుతుందో
 ఏమో- తొమ్మిదయి పొయింది ఇంటి చిక్కరెదురు
 చూస్తూంటారు

పదండి- నేనూ వస్తా- నంటూ మరో మాష్టార్లు
 నాతో పాటు వర్షంలో తడుస్తూ వచ్చాడు కాస్త
 దూరం పోయాక- రిక్ష్టా దొరికింది. మాష్టారిచిక్కర
 శలపు తీసుకుని- సుధ నేను బయటకొచ్చాం-
 మాష్టారింటి నుండి మా మాపగారిల్లు సుమారు
 మూడు కిలో మీటర్లుంటుంది.. రిక్ష్టా ఆసామి-
 వర్షంలో తడిన పోతూ- రొప్పుతూ లాగుతున్నాడు
 సుధతో నేనేమి మాట్లాడ లేక పోయాను నా గుండె

భారంగా- నా మనసు- అసూయగా- నా క్యూర
 వేడిగా నిట్టూరుస్తున్నాయి
 ఇల్లోచ్చింది- చిగిందో అన్న మాటతో ఈ
 లోకంలోకి వచ్చాను రిక్ష్టా డబ్బులిచ్చి - ఇంట్లోకి
 చేరుకున్నాం

"ఎంటలా- ఉన్నారూ- అడిగింది సుధ
 "ఎలా"
 "చలాకిగా లేదు
 "నా మనసవాలే ఎందుకో బాగా లేదు"
 ఎందుకో అడిగింది
 "తెలియదు."

ఎంటండి మీరే అలా ఉంటారు సర్లాగా,
 చలాకిగా ఉండే మీరలా ఉంటే ఎలా చెప్పండి? తల
 నొప్పిగా ఉందా?"

మౌనంగా నా పనులు నేను చేసుకున్నాను సుధ
 ఎమడిగినా- అన్నింటికి నా సమాధానం మౌనమే...
 నా గుండె భారం తగ్గించుకుంటూ నా బాచ ఎవరితో
 చెప్పుకోగలను

అభిర్ని అతి కష్టమిద నా గొంతు పెరిగింది-
 మా గదిలోకి వచ్చిన సుధతోనే నా సంభాషణ
 ప్రారంభం అయింది

"సుధా- ఎందుకలా ఉన్నానని కదూ
 అడిగావినదాక.."

"అవును మీ రెండుకో చలాకిగా లేరివాలే.
 'ఎందుకా' నువ్వు మాష్టారింట్లో ప్రవర్తించిన
 తీరుకి.."

అదోలా చూసింది- అర్థంకానట్లు
 "అర్థం కాలేదా? - ఎంత నగనాచివె-

కట్టుకున్న మొగుడక్కడ కూర్చుంటే- అంతవరకూ ప్రక్కన కూర్చున్న నువ్వు- పరాయి మొగాడి ప్రక్కన- చేరి- ఏక ఏకలూ- పకపకలూనా? ఎంత నీకు మాష్టారులుతే మాత్రం- మి సరసాలు నా ఎదురుగానా?- నువ్వెంత పెద్ద నాగరిక సమాజంలో పెరిగినా సరే? నేను లేనప్పుడు నీ ఇష్టం- నేనుండగా- నా ఎదురుగా అరకంగా ప్రవర్తించకు.

నేను సగటు మగాళ్ళు సుధా!
 అవమానాన్ని సహించలేను- అలా అని దిగజైతేనేను. నువ్వే నా సర్వస్వం- నీ మీద తప్ప నా కెవరిమీదా- అభిమానం- అనురాగం లేవని- నన్నెందుకు వంచించావు. నీ మాటలన్నీ నిజమనుకుని మోసపోయాను సుధా! మరో ముగ్గురు పరాయి మగాళ్ళ ముందు మొగుడి కెదురుగా- పెళ్ళికాని పరాయి మగాడి ప్రక్కన కూర్చుని- నువ్వు ప్రవర్తించిన తీరుని డిర్లం చేసుకోకపోతున్నాను సుధా!"

"నాకెప్పుడూ అలాంటుండేళ్ళం లేదంటి- వ్లైట్- నన్ను నమ్మండి..."
 వెళ్ళి వెళ్ళి ఎదురొంది.

"నోరూయ్" చాచి లింపకాయి కొట్టాను. అప్పటికి నా మనసు గాఠించింది. కానీ అనవసరంగా- అవేకాన్సిలో నై ఆడదాని వంటిమీద చెయ్యి జేసుకున్నందుకు- ఓ ప్రక్క బాధ చేటు చేసుకుంది.

రాత్రి 12 గం.లు దాటింది. ప్రక్కనే వరుకున్న సుధ ఇంకా వెళ్ళుతోంది. - నా మనసు బాలిలో నిండిపోయింది. ఏచిటి పిల్లా అంటూ దగ్గరగా తీసుకుని- గుండెలమీద వదుకోబెట్టుకుని నన్ను

మగబుద్ధి

క్రమించు సుధా- కోవంతో- అవమాన భారంతో- ఆవేశపడ్డాను- నిన్ను తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నానంటూ ఓదార్చును సుధ నన్ను లతలా పెనవేసుకురది.

* * * *

సుధని అక్కడే వదిలి తెరిగి వచ్చేసిన, డ్యూటీలో జాయిన్ అయ్యాను. 10 రోజులు గడిచి పోయాయి. నా కప్పుడప్పుడు రామారావు మాష్టారింట్లో జరిగిన సంఘటన గుర్తుకొచ్చి- మనసు బాధగా మూల్గుతోంది

అనుమానం రాకనే పోవాలి వస్తే అది మనసుని తొలిచేసి- మనిపనే తెనేస్తుంది రామారావు మాష్టారు సుధకోసం ప్రజంటు చేసిన ఆర్డెలు గుర్తుకొచ్చాయి. అన్న ప్రేమికుల చిత్రాలే-

లైలా- మజ్నూ, రాధా కృష్ణ, కోడిపుంజు- పెట్ట, రెండు నెమళ్ళు- వర్షంలో చెట్టు క్రింద తడుస్తున్న ప్రేమికులు, సూర్యాస్తమయపు వెలుగులో- సుదూరాలకి వయనిస్తున్న ప్రేమికులు

ఇవన్నీ సుధ పొందికగా డ్రాయింగ్ రూంలో సర్దింది. - వాటినీ చూసి- ఇంతకు ముందు నాకేం అనించలేదు- కానీ- ఇప్పుడు మాత్రం చాలా అనిసిస్తోంది.

* * * *

కాలం గడిచి పోయింది సుధ అక్కకి కొడుకు పుట్టాడు- నెల రోజులు గడిచిపోయాక సుధ నా దగ్గర కొచ్చేసింది. మా మధ్య మునుపటి అన్యోన్యత లేదు. ఆ సంఘటన మర్చిపోదాం అనుకుంటూనే మర్చిపోలేకపోతున్నాం-

కాల గమనంలో మరి కొద్ది రోజులు గడిచి

పోయాక- ఆ విషయం- ఇద్దరం మర్చిపోయాం. కానీ మళ్ళీ ఆ విషయం గుర్తుకి రావడాన్ని కారణం- సుధే.

ఆ రోజు ఆగస్టు 15వ తారీఖు. ఆఫీసులో ఎక్కువ పని ఉండటం మూలంగా రాత్రి 11 గం లకి ఇంటి కొచ్చాను టేబిల్ మీద భోజనాలు సర్దుటం ప్రారంభించింది సుధ

బెడ్రూంలో ఉన్న బీరువాలో డబ్బు పెడదామని సొరుగు తెరిచేసరికి- పెద్ద ఎయిర్మెట్ కవరు- దానిమీద రామారావు మాష్టారి ఆద్రస్సు.

నా మనసు పాత సంఘటనని గుర్తుకి తెచ్చుకుంది కవరు చేతిలోకి తీసుకున్నాను. లోపల ఇంకా ఉత్తరం పెట్టలేదు. భాళిగా ఉన్న కవరు.

అంటే సుధ ఇంకా నన్ను మోసం చేస్తోంది. ఇందులో అనుమానం లేదు- నాకు తెలికుండా ఆ రాన్సిల్కి- ఉత్తరాలు రాస్తోందన్న మాట. వెంటనే ఆదగాలను కున్నాను... కానీ ఆదిగత దబాయిం వచ్చు- చక్కని కథ చెప్పి నన్ను ఇంకా మోసం చెయ్యవచ్చు. పూర్తిగా తెల్సుకుని నిర్ణయం తీసుకోవటం మంచిదనిపించింది.

ఏమీ తెలిసట్టు టైనింగ్ వాల్లోకి నడిచాను. ఏదో తెన్నాననిపించుకుని- వచ్చి వదుకున్నాను.

మర్నాడు ఉదయం- ఎనిమిదింటికే ఆఫీసు కెళ్ళి పోయాను. ఆఫీసు పక్కన మా కాలనీ అంతటికి కలిపి ఒక్కటే పోమ్మబాక్సు ఉంది. నా దృష్టంతా దానిమీద ఉంది- రెండు మూడు సార్లు బయటకొచ్చి చూసాను. నాలోసారి నేనే చేసేసరికి ఏదో పోస్టు చేసి వెళ్ళిపోతున్న మా ప్రక్క యింటి వాళ్ళ పని పిల్ల కన్పించింది. వెంటనే నాకు కథ అర్థం అయిపోయింది. ఓహో ఇది పోస్టు చేస్తోందన్నమాట- అనుకుంటూ ఆ పిల్లని కేకేసాను.

ఆ అమ్మాయి వచ్చింది- "ఏంటి?" అంటూ...

"ఏం ఇటి చ్చావ్?" అడిగాను.

"సుధమ్మ గారుత్తరం పోస్టులో ఎయ్యమంటి వచ్చినానంది- డబ్బాలో వేసి పోతున్నానంది" అంది.

"అహో-!" అని ఆఫీసులోకి వచ్చేసాను.

మధ్యాహ్నం 11-30కి క్లియరేన్స్ కి పోస్టుమాన్ వచ్చాడు- అతని చేతిలో 5 రూ.ల నోటు పెట్టి సుధ పోస్టు చేయించిన ఉత్తరం తీసుకున్నాను.

కవరులోపల ఉన్న వస్తువు చూసి నాకు మతిపోయింది

అది రామారావు మాష్టారికి సుధ పంపించే రాఖీ- చాంతో పాటు చిన్న కాగితంలో "అన్యాయకు ప్రేమతో సుధ" అని అందంగా వెక్కిరిన అక్షరాలు- నన్ను వెక్కిరిస్తున్నట్లనిపించాయి.

"నన్ను క్రమించు సుధా- నిన్ను అనుమానించినందుకు, అనరాని మాట లన్నందుకు, నీ వంటిమీద చెయ్యి చెసుకున్నందుకు- అన్నింటికీ ఒకే ఒక్కసారి నన్ను క్రమించు" అని గొణుక్కున్నాను. □

బరోడా ఆంధ్ర సమితి వారి అధ్యక్షులలో జూలై 12న బరోడాలో శ్రీ బి. వి. పట్టాభిరామ్ ఇంద్రజాల ప్రదర్శన జరిగిన సందర్భంగా తీసిన ఫోటో చిత్రం

